

1.-P R E F I X O S

1.1.- PRINCIPAIS PREFIXOS DE ORIXE GREGA

AN- A-	"negación"	anarquía, ateo
ANFI-	"de unha e outra parte"	anfibio
ANTI-	"posición contraria a"	antifranquista
ARQUI- ARCE	"posición superior"	arquiduque, arcebispo
DIA-	"movemento a través de"	diacronía
ENDO-	"interior"	endogamia, endosfera
EU-	"bo"	eufónico
HIPER-	"posición superior, exceso"	hipertenso
HIPO-	"posición inf., escaseza"	hipotensión
ORTO-	"correcto"	ortografía
META-	"alteración"	metamorfose
PARA-	"ao lado de"	paranormal
PERI-	"ao redor de"	perífrase
SIN-	"simultaneidade, compañía"	sincronizar

1.2.- PREFIXOS DE ORIXE LATINA

AB- ABS- A-	"separación"	abxurar, aversión
AD- A-	"aproximación ou dirección"	adxunto, arribar
ANTE-	"anterioridade"	antepoñer
CIRCUM- CIRCUN-	"ao redor de"	circunvalación
COM- CON- CO-	"contigüidade ou compañía"	compañeiro, colaborar
CONTRA-	"oposición"	contradidir
DE-	"movemento de máis a menos ou de arriba a abaixo"	decaer , decrecer
DES-	"separación, acción contraria"	descompoñer, desterrar
DIS- DI-	"negación, separación"	distender
EX- ES- E-	"movemento para fóra"	extraer, estender, evadir
EX-	"estado anterior"	ex-ministro
EXTRA-	"fóra de"	extraoficial
IN- IM- EN- EM-	"movemento para dentro"	inmigrar, importar, enterrar, embarcar
INTER- ENTRE-	"posición intermedia" "relativo a varios suxeitos ou cuestións"	entreabrir internacional
INTRA- INTRO-	"interior"	intravenoso, introducir
OB- O-	"oposición / posic. fronte a"	oposición
POS- POST-	"posterioridade"	pos + cons: pospoñer / post + voc: postelectoral
PRE-	"anterioridade"	previr, prexulgar
PRO-	"movemento para diante" "posición en favor de"	proseguir prosoviético
RE-	"movemento para atrás" "repetición"	retraer reler
RETRO-	"movemento para atrás"	retrovisor

SUB- SU- SOB- SO-	"inferioridade"	subterráneo, soterrar
SUPER- SOBRE-	"posición encima de" "exceso"	superpoñer, superpoboar sobredose
TRANS- TRAS- TRA	"mov. a través de"	transportar, traspasar
- ULTRA-	"posición máis alá de"	ultradereita
VICE-	"substituto de"	vicedirector , vicerrei

2.- S U F I X O S

2.1.- SUFIXOS APRECIATIVOS

- **Aumentativos:** -ON -AZO
- **Diminutivos:** -ICO -IÑO -ELO -OLO -ECHO -OCHO -UCHO -EXO -UXO -ETA -OTE -OTA -UCO.
- **Despectivos:** -ACHO -UCHO -ORRIO -ASTRO...

2.2.- SUFIXOS DERIVATIVOS

Posibilidades de derivación que ofrecen os sufixos derivativos: $S \rightarrow S$, $S \rightarrow A$, $S \rightarrow V$, $A \rightarrow A$, $A \rightarrow adv$, $A \rightarrow V$, $V \rightarrow V$, $V \rightarrow S$, $V \rightarrow A$, $V \rightarrow S/A$ Pera $\rightarrow$ pereira, vila $\rightarrow$ vilán, sachó $\rightarrow$ sachar, caro $\rightarrow$ careiro, feliz $\rightarrow$ felizmente, escuro $\rightarrow$ escurecer, durmir $\rightarrow$ adormecer, mentir $\rightarrow$ mentira, durmir $\rightarrow$ durmiñón, durmiñoco, amar $\rightarrow$ amante.		
A) SUFIXOS COLECTIVOS	-ADO -ADA -AXE -AME -DURA -ERÍA -EIRO/A -AL -MENTO/A	alumnado camada plumaxe pelame dentadura, cabalería cabeleira, cancionero, areal osamenta

B) SUFIXOS LOCATIVOS	-DEIRO	(v→s)	Lugar propiamente dito.	comedeiro, matadeiro
	-DOIRO	(v→s)		lavadoiro, corredoira
	-DOR	(v→s)		comedor, parador
	-ARIO		Lugar onde se garda algo.	campanario herbario
	-EIRO/A (s→s)			canteira
	-ADO/A	(s→s)	Territorio dunha xurisdición.	marquesado
	-IA	(s→s)		abadía
		(s→s)		
	-ERIA		Lugar onde se practica unha acción.	panadería
	-ARIA			notaría
	-AL		Lugar onde abunda algo.	areal
	-AR			
C) SUFIXOS XENTILICIOS Subst→ Adx.	-ÁN / -Á		Xentilicios galegos.	ferrolán/á
	-ES / ESA			coruñés/esa
	-ENSE / -ENSA -			lucense
	INO / -INA			monfortino/ina
	-EGO / -EGA			chairego/ega
	-EIRO / -EIRA -			rianxeiro/eira
	OTO / -OTA			baixomiño/a
	-ÁN / -A		Xentilicios foráneos.	afgán/á
	-ANO / -ANA			angolano/ana
	-ÉS / -ESA			chinés/esa
	-ENSE / -ENSA			canadense
	-EIRO / -EIRA			brasileiro/a
	-I			iraquí
D) SUFIXOS TEMPORAIS	-ADO/A		Duración acción. Propio da época.	alborada
	-IZO/A			invernizo

E) SUFIXOS DE ACCIÓN	-CIÓN -SION -IÓN -DURA -TURA -SURA -MENTO -(A)DO/A -(I)DO/A -ÓN -ECER (incoativo) -EXAR (iterativo) -EAR (iterativo) -IZAR (iterativo) *Deverbais: -A -E -O -EO -/	Proceso, acción, efecto. (V → S)	admiración concesión botadura adelgazamento calada, chamada batido apagón florecer branquexar guerrear fertilizar amarra ← amarrar baile ← bailar abandono ← abandonar abaneo ← abanear afán ← afanar
	-DOR -TOR -SOR -OR -NTE	Axente que realiza a acción da base verbal. (V → S)	inventor precursor Tamén profesionais / caracterizadores.
	-ADA -AZO	Golpe dado ou recibido. (S → S)	cuada, patada zapatazo
	-DOR/A -OR -EIRO/A	Instrumento (V → S/A)	abridor moedeiro

			apendicite
--	--	--	------------

3.- INTERFIXOS

Son morfemas que poden ir:

- Entre o prefixo e o lexema: *en-S-anch-ar*
- Entre o lexema e o sufixo: *fum-AR-eda* Distinto é o caso de *ros-al-eda* (existe *ros-al*).

Bafo → baf-AR-ada / Fume → fum-AR-eda

Xardín-C-iño, corazón-C-iño, botón-C-iño. Non poden considerarse variantes do diminutivo.